

I. UVOD I METODOLOGIJA RADA

1. PREDMET I FORMULISANJE PROBLEMA ISTRAŽIVANJA

Prvi korak u izradi ovog rada bio je odabiranje naučnog područja u okviru koga treba odrediti temu i pisati doktorski rad. Odabrao sam naučno područje društvenih nauka – oblast kriznog menadžmenta, iz razloga što sam posljednjih dvadeset godina radio na sanaciji i restrukturiranju preduzeća u krizi, a zatim sam izvršio izbor i formulisanje teme u tom okviru. Predmet teme ovog rada su sanacija i restrukturiranje privatizovanih preduzeća u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini. Odabiranje teme već je načelno doraden i utvrđen predmet rada i formulisan problem istraživanja. ¹

Formulisanje problema istraživanja trajalo je nešto duže i period, počev od izbora

naučnog područja do konačnog izbora teme. Polazna osnova je globalni interes za naučno teorijsku oblast kriznog menadžmenta, a posebno preduzeća u krizi i poslije, slobodno mogu reći, neuspjele i loše privatizacije u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini. U okviru tako širokog diapazona interesovanja, trebalo je utvrditi tačan, logičan i prihvatljiv naziv teme, pri čemu sam se držao već poznatih metodoloških pravila prema kojima tema mora biti vezana za jedan zaokružen domen. To znači da tema ne smije biti preuska, nit preširoka, tj. da se ne radi o jednom uskom problemu ili naprotiv o preširokom kompleksu problema. Također, razmišljajući o metodi rada došli smo do općitalne teme pod naslovom „Sanacija i restrukturiranje privatizovanih preduzeća u Republici Srpskoj”. Utvrđeni predmet istraživanja podrazumijeva obradu definisanja stanja u privredi i opštini društvenim politikama u Bosni i Hercegovini i okruženju, kako prije rata, tako u toku rata i nakon toga. Posebno me je zanimalo način privatizacije društvenog vlasništva, model privatizacije i vrste privatizacije. Da li je trebalo društvena preduzeća privatizovati i patetika onda izvršiti restrukturiranje ili obrnuto? Da li bi, da je bilo obrnuto, društvena preduzeća politikom privatizacije imala dalju veću vrijednost, pa samim tim bi

država došla do svojeg kapitala, „zdravih” novih vlasnika? Da li bi nam, da je bilo

obrnuto, radnici bili zaista rojevima na svojim radnim mjestima, a omladina umjesto da

bježi u inostranstvo ostajala u Bosni i Hercegovini i tu gradila budućnost za sebe i svoje potomke? To su pitanja koja sam sebi postavljao u početnoj fazi predmeta istraživanja. Naš interes i radoznalost u ovoj oblasti potiče činjenica što se na jednoj strani brzo razvija nauka i aktiviraju nova saznanja, a na drugoj strani praktična primjena tih znanja se teško provodi i nedovoljno koristi i primjenjuje. Mnogi su skloni da taj manjak inventivnosti i ličnog osobnosti praktične primjene pripisuju stanju u privredi i opštini društvenim prilikama. Taj proces i tako promjena u društvu počinje od privatizacije snažan je naš motiv za dalje istraživanje u ovoj oblasti.

2. CILJEVI ISTRAŽIVANJA

Cilj svakog istraživanja pa i ovoga u oblasti kriznog menadžmenta je produbljivanje suštine predmeta istraživanja i mogućnost rješavanja tog problema. To znači da je cilj nešto postići, doći do novog saznanja o pitanju koje je predmet istraživanja, tj. doći do saznanja o javi, svojstava, suštine problema i rasku u cjelini. I naša tema istraživanja brzo je odabrana i koja već implicira da li je istraživanje kao sastavni dio naučne zamisli kojom se od govora zašto i zbog čega se nešto ili neka javlja istražuje. Obrada teme Sanačenje i restrukturiranje privatizovanih preduzeća u Republici Srpskoj ima za zadatak da ostvari naučni i praktični cilj. Oba cilja će se postići:

1) analizom stanja u privredi, utvrđivanjem kvaliteta i kvantiteta preduzeća u krizi;

2) analizom i sagledavanjem mjesta i uloge privatizovanog preduzeća i kvaliteta preduzeća; 3) analizom i utvrđivanjem efikasnosti države kada je u pitanju računje preuzetih obaveza novih vlasnika prema radnicima i državi; 4) analizom stanja preduzeća prije restrukturiranja i utvrđivanje uzroka i simptoma krize, odnosno postavljanjem dijagnoze „bol est i” preduzeća

5) odabirom modela restrukturiranja s obzirom na djelatnost preduzeća.

S obzirom na to da za naše istraživanje postoji više značajnih indikatora predviđamo da će naše istraživanje preciznije opisati i doseći do nivoa tipologije i

objašnjenj a. Prema tome, opšti i operacioni (naučni i praktični) ciljevi ovog rada su
saznanje u kojoj mjeri se efikasno ostvaruje oživljavanje preduzeća koja se mogu sanirati.

Opšte je poznato da ima preduzeća koja se ne mogu sanirati i bolje i svrsishodnije je da se likvidiraju, da prestanu sa radom.